

ינואר 2022

דישון משתלות עצי פרי

גידול עצים במשתלה נועד ליצור שתילים איכותיים ואחידים כמה שניתן אשר יקלטו בצורה הטובה ביותר בתנאי השדה. גידול במשתלה בתנאים מבוקרים ומיטביים לשתילים, מאפשר התפתחות מהירה של העצים שמגיעים לשתילה מבוססים היטב. עצי פרי במקרים רבים גדלים במשתלה חודשים רבים ולעיתים קרובות בישראל גם יותר משנה (על מנת 'להרוויח' שנת ערלה).

ההשקיה והדישון במשתלות נקבעות על פי משתנים רבים - נפחו של כלי הקיבול, סוג מצע הגידול, מקור המים, שיטת ההשקיה ועוד. כל אלו משפיעים על צורת הדישון הנכונה. עבור אותו גידול לעיתים נדשן בצורה שונה בגלל השונות בצורת הגידול.

מצע הגידול משפיע בצורה משמעותית על הרכב הדשן. מצע קוקוס, למשל, נוטה לספוח קטיונים (מינרלים בעלי מטען חשמלי חיובי) בתחילת השימוש בו. במקרה שמצע הקוקוס אינו שטוף, הוא עלול לספוח כמות אשלגן גדולה על שיגיע לשיווי משקל. עד אז יש צורך לתגבר בדישון אשלגני, או לחילופין להרוות את המצע לפני השימוש בסידן, שיספח למצע הקוקוס וימנע ספיחה מוגברת של אשלגן במהלך הגידול.

מצע פרלייט, למשל, נחשב אינרטי לחלוטין, ועל כן יש להקפיד באופן מדוקדק על הדשייה נכונה של כלל יסודות ההזנה. מחסור בהזנה יבוא לידי ביטוי ניכר ומהר יותר בפרלייט.

לרוב מצעי הגידול הינם תערובות של מצעים אורגניים (קוקוס, כבול) ומצעים מינרליים (טוף, קלקר) ועל כן יש להתאים את תכנית הדישון באופן פרטני לכל משתלה.¹²

הרכב הדשן - נקבע לפי שלבי הגידול השונים, כשבתחילת הגידול במקרים רבים נשתמש בדשן ביחס N-P-K של 1:1:1, ולאחר מכן ברוב המקרים עוברים ליחסים אחרים, כמו 2:1:2, 2:1:3 ועוד.

מיקרואלמנטים - לרוב אין צורך בריכוז גבוה במיוחד, אלא אם ישנה רגישות מיוחדת של הגידול למחסור מיקרואלמנטים. ריכוז סטנדרטי של 3% מיקרואלמנטים בדשן 'שפיר' בדרך כלל יהיה מספיק.

כלור - במצעים מנותקים לרוב מדשנים בדשנים נטולי כלור (דשני 'שפיר'), כדי לא להגיע למצב של המלחה של הגידול. עצי פרי בדרך כלל מגודלים בכלים בנפח גדול יחסית, ועל כן סכנת ההמלחה פחותה. בהרבה מקרים ניתן להשתמש בתמיסות דשן דלות כלור כמו 'גולן' או 'נירית' ואין צורך בדשן נטול כלור לחלוטין.

מקור המים - מים מותפלים דורשים העשרה בסידן ומגנזיום. ניתן להוסיף תמיסת 'ימית', המכילה סידן ומגנזיום, או לחילופין לדשן בדשן 'אור' (6-2-4 + 6% מיקרוגת עם 1.5% סידן ו 0.9% מגנזיום).

עידוד צימוח - אנו ממליצים על שימוש ב'ביו-הומיגת', ביוסטימולנט המיכל חומצות הומיות ופולביות איכותיות המעודד צימוח שורשים, מייעל את קליטת יסודות ההזנה, תורם ומסייע בשיפור גידול הצמח.

לכל שאלה, הינכם מוזמנים לפנות לאגרונום דשן גת באזורים.

יעקב הניג, אגרונום

054-4361147

yacovh@deshengat.co.il

מקורות

1. Juan A. Oliet, Rosa Planelles, Francisco Artero DFJ. Nursery fertilization and tree shelters affect long-term field response of *Acacia salicina* Lindl. planted in Mediterranean semiarid conditions. *For Ecol Manage.* 2005;215:339-351.
2. Natale W, de Lima Neto AJ, Rozane DE, Parent LE, de Medeiros Corrêa MC. Mineral nutrition evolution in the formation of fruit tree rootstocks and seedlings. *Rev Bras Frutic.* 2018;40(6):1-15. doi:10.1590/0100-29452018133

